

***Ulysses100* Emlékszimpozium**

James Joyce modern klasszikusa megjelenésének századik évfordulóját ünneplik világszerte. Az *Ulysses100* 2022-es rendezvénysorozat keretében a Magyarországi James Joyce Társaság a magyarországi Ír Nagykövetséggel együttműködve és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia védnökségével tudományos szimpóziummal emlékezik meg az évfordulóról.

A szimpózium helye: Magyar Tudományos Akadémia (1051 Széchenyi István tér 9.), Felolvasóterem (I. em.)

Ideje: 2022. október 20 (csütörtök), 10.00 órai kezdéssel. Vége 14:00 órakor

Az előadások nyelve: magyar

Program

Ferencz Győző, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia ügyvezető elnöke megnyitja a konferenciát

HE Mr. Ronan Gargan ír nagykövet üdvözli a résztvevőket

Az ülészak levezető elnöke: **Ferencz Győző** (SZIMA)

Az előadások:

Gula Marianna (Debreceni Egyetem, Angol-Amerikai Intézet, Brit Kultúra Tanszék)

"Egyetlen nagy cél felé halad": újrafordítás és teleológia

A teleológia fogalmát az újrafordítás jelenségével kapcsolatban fogom tárgyalni, mennyire applikálható, mint értelmezői keret, és mint fordítási feladatot is, konkrét példákat főleg Lenehan *Ulysses*-beli anti-teleologikus nyelvi játékaiból hozva.

Mihálycsa Erika (Babes-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkar, Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, Cluj-Napoka-Kolozsvár)

Újrafordítás, fordítói kreativitás és finomhangolás

A prezentációban néhány példán keresztül megkísérlem vázolni az új magyar *Ulysses*-fordításnak és elődeinek fordítási stratégiáit, amelyekkel az *Ulysses* egyes stílusain és stílusparódiáin belül megjelenő disszonáns hangok, önironikus kiszólások, elidegenítő stílushatások magyar megfelelőit megteremtik. A választott példákon keresztül szeretnék rámutatni arra, ahogy az (újra)fordítás árnyalja, ill. behatárolja a forrásszöveg befogadásmódját, és ahogy az (újra)fordítás beépíti a kortárs Joyce-kutatás meglátásait és eredményeit.

Mecsnóber Tekla (Groningeni Egyetem, Modern Angol Irodalom Tanszék)

Leopold Bloom „magyar rendszere” és a megkésett dublini posta: vándorló nézetek és változó nevek Joyce műveiben

Az előadás arra keresi a választ, hogy miképpen lehet értelmezni Joyce *Ulysses*-ében azt a szóbeszédet, hogy a fikatív dublini főszereplő, a szombathelyi születésű apától származó Leopold Bloom adta Arthur Griffithnek, a valóságos ír politikusnak a tippet a „magyar rendszer” átvételére. Az egyik lehetséges értelmezéshez az előadás felidézti a földrajzi és személynevek változékonyságát Joyce műveiben és felvázolja ennek a motívumnak néhány lehetséges gyökerét a magyar és európai történelemben. Végül azt állítja, hogy az ír politika „magyar rendszere” az *Ulysses*-ben és Shem megkésvé kézbesített levele a *Finnegan ébredésében* ugyanannak a

nacionalizmusnak a tünete, melynek elterjedtségét többek között a változó nyelvi tájképek tették láthatóvá Joyce korában éppúgy, mint ma.

Hetényi Zsuzsa (ELTE BTK Szláv és Balti Filológiai Intézet)

Joyce-i ihletésű fantommagyarok Nabokovnál: a magyarizált zsidó

Takács Ferenc fantommagyaroknak nevezte Joyce magyar prototípusait és forrásait Bloom alakjának és a magyar nyelvi betéteknek megalkotásához (*Hévíz*, 2016). Vladimir Nabokov is sokszor épít be *Magyar/Hungarian* hivatkozásokat, és az ő forrásmagyarjai is fantomok maradtak. Előadásom két előző cikk folytatása. Az elsőben Nabokov Joyce-ról írott egyetemi előadásaiban kerestem az író joyce-i hatását, a másodikban Nabokov nemzetmegnevezéseinek jelentését és dinamikáját firtattam, ahol a „magyar”-ság kulturális aurája erősen egzotikus. Mostani előadásomban azt a feltételezést igyekszem bemutatni, hogy Joyce Bloomját tekintette mintájának Nabokov a kisebbségi hontalan emigráns lét zsidó-magyar nemzetmetaforájához, s ebben a griffith-i ír párhuzam is szerepet játszhatott.

Hoványi Márton (ELTE, TÓK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék)

John Barleycorn a Hádészből kilovagolt Perzsiába: Intertextuális kapcsolat az Ulysses és A halál kilovagolt Perzsiából című regények között

A Hádész fejezetben szereplő, magyar fordításból kihagyott John Barleycorn utalással dolgoznék és azt vizsgálnám, hogy Hajnóczy Péter prózájához viszonyítva milyen az alkohol-ábrázolás az Ulyssesben.

Takács Ferenc (korábban: ELTE BTK AAI Anglisztika Tanszék)

Az „olvashatatlan szózuhatag” korai magyar olvasói/félreolvasói/nemolvasói

„Olvashatatlan szózuhatagnak” Szerdahelyi István nevezte az *Ulysses*t 1984-ben megjelent könyvében, *Az esztétikai érték* 322-ik lapján. Előadásomban azt tekintem át, hogy a regény kori olvasói, a két világháború közötti időszak jelentősebb magyar kritikusai (Hamvas Béla, Márai Sándor, Németh László, Szerb Antal) hogyan és milyen eredményekkel próbálkoztak meg az olvashatatlan elolvasásával. Külön figyelmet szentelek Szerb Antal és Németh László Bloom-értelmezésének, illetve értelmezésük tanulságos kontrasztjának.

Ferencz Győző (SZIMA) bezárja az ülészakot